

Prognoser över kommunkoncernens skuldsättning

Som en del i stadens ekonomiska och finansiella styrning behandlas i maj varje år det så kallade konjunkturärendet, med planeringsförutsättningar för kommande års budget, i kommunstyrelsens ekonomiutskott.

En väsentlig del i budgetförutsättningarna är kommunkoncernens skuldsättning och de kapitalkostnader som uppstår till följd av denna. Beroende på skuldens framtida utveckling och ränteläget tar kapitalkostnaderna olika stort utrymme i anspråk i stadens budget. Ju högre kapitalkostnaderna är, desto mer begränsas budgetutrymmet för stadens kärnverksamheter.

Prognosen över skuldsättningen upprättas av stadsledningskontoret. I 2015 års konjunkturärende sträckte sig prognosen fram till år 2025. Givet durationen på stadens skuldportfölj samt ledtiderna för effektueringen av stadens investeringsbeslut är tio år en adekvat tidshorisont, även om säkerheten i prognosen givetvis blir mer approximativ längre fram i tiden.

I årets konjunkturärende, som behandlades av ekonomiutskottet den 18 maj, var emellertid tidshorisonten för skuldprognosen nedkortad från 2025 till 2019, alltså till endast tre år framåt i tiden. Det bedömer vi är en otillräcklig prognoshorisont, särskilt givet den eskalerande storleken på stadens skuld de senaste två åren. Kommunkoncernens externa skuld är nu den högsta på 15 år.

Orsaken till skuldutvecklingen anser vi är att den socialdemokratiskt ledda majoriteten bedriver en kortsiktig ekonomisk politik som urholkar Stockholms soliditet och försvagar stadens finansiella ställning, genom att kraftigt höja investeringstakten och samtidigt minska intäkterna från realisationsvinster och bestånds försäljningar. Resultatet blir en kommunkoncern med påtagligt försvagad soliditet och ökad skuldbörda. Sedan 2012 har kommunkoncernens upplåning fördubblats. Samtidigt har försäljningsinkomster och egenfinansieringsgrad minskat kraftigt efter maktskiftet 2014.

Stadens nettotillgångar väntas nästan halveras, från 14,9 miljarder kronor i september 2014 till åtta miljarder kronor om två år. Lika illavarslande är prognosen för kommunkoncernens externa upplåning, som uppskattas trefaldigas från 23 miljarder kronor i september 2014 till 70 miljarder kronor vid innevarande mandatperiods slut.

Stadsledningskontoret bekräftar våra farhågor i konjunkturärendet genom att konstatera att om stadens försäljningsinkomster minskar (vilket de gör till följd av Socialdemokraternas politiska beslut) och graden av lånefinansiering ökar kommer staden inte att kunna uppfylla kommunfullmäktiges långsiktiga målsättning om en soliditet på 34 procent.

Den ökade skuldutvecklingen kan komma att medföra en försämrad kreditvärdighet. Detta, tillsammans med en förmodad normalisering av ränteläget, riskerar att öka kapitalkostnaderna på ett sätt som på sikt kommer att tränga undan driftmedel. I klartext innebär detta att välfärdens verksamheter kommer att få minskade resurser för att staden ska kunna bekosta räntor och kapitalkostnader för upplåningen.

Investeringar kan bara finansieras på tre sätt, antingen genom egna medel (överskott i bokslut eller finansiella tillgångar), försäljningar och/eller upplåning. Under förra mandatperioden redovisades både stora överskott och en hög nivå av försäljningar vilket gjorde att upplåningen kunde öka mycket måttligt. Den socialdemokratiskt ledda majoriteten har, trots kraftiga och upprepade skattehöjningar, inte samma nivå på överskotten och samtidigt en kraftigt minskad försäljning. Således måste investeringarna finansieras med lån. Det är en lättsinnig och på sikt mycket riskfylld politik som riskerar att stå kommande generationer stockholmare dyrt.

Sammanfattningsvis befarar vi att Socialdemokraternas politik riskerar att öka de finansiella riskerna samtidigt som möjligheten att agera expansivt, i likhet med Stimulans för Stockholm under den internationella finanskrisen, kraftigt beskärs. Stadens skuld kommer på tre år att bli tre gånger så stor som 2014, med en ökningstakt om cirka en miljard kronor i månaden. 2018 kommer stadens skuld att motsvara 110 000 kronor för varje stockholmare. Det är en politik som är kortsiktig, ohållbar och oroande. Den skiljer sig väsentligt från Moderaternas beprövade politik som har lyckats att förena en hög investeringstakt för det växande Stockholm med kvalitetsfokus i välfärden, ekonomiskt ansvarstagande och låg skatt.

Just till följd av den socialdemokratiska lånepolitiken är det än mer angeläget att redovisa prognoser över hur skuldsättningen bedöms öka över tid. En skuldprognos som, utifrån kända investeringsbeslut, sträcker sig tio år framåt i tiden anser vi är ett nödvändigt beslutsunderlag för att sammanvägt kunna ta ställning till kommande investeringsärenden. Det är likaså en fråga om transparens gentemot stockholmarna att redovisa de långsiktiga konsekvenserna av den förda finansiella politiken i staden. Vi anser därför att skuldprognoserna åter bör sträcka sig tio år framåt i tiden.

Med hänvisning till ovanstående yrkar vi att kommunstyrelsen beslutar följande.

Prognosen över kommunkoncernens externa skuld, som den redovisas för kommunstyrelsens ekonomiutskott, ska sträcka sig över en tioårig tidshorisont.

Joakim Larsson

Cecilia Brinck

Dennis Wedin

Johanna Sjö

Markus Nordström

Jonas Nilsson